

Fes la teva ratafia

RECEPTA CENTELLENCA:

1. Agafem la recepta més antiga de Centelles de L'avi de can Sopes , Ramon Giol i Ayats, aprox. 1881 i afegim les herbes més típiques de La Costa de Centelles.
2. Aquest any ens centrem en una base predominada per l'alcohol.
3. Necessitem un recipient de quatre litres (garrafa). Al final obtindrem uns 3,7 litres de ratafia.

INGREDIENTS:

Base per la maceració (2,5 litres a 44,4°)

- 1 litre d'alcohol 96°
- 1 litre d'aigua
- 0,5 litres d'anís d'uns 30°

	color	Refresc /cíttric	Amarg/ Astring.	Nom	Nom científic*	Quantitat	Observacions	Florac.*
1				BROIDA (abrotà mascle)	<i>Artemisia abrotanum</i>	4 brots	Rara subespontània. 1m alçada màx. Fulles estretes i petites, grisoses. Inflorescències grogues petites. Olor càmfora-llimona. <i>Herba de dona. Tònic digestiu. Caiguda de cabells. Antisèptic i insecticida arnes de la roba. Cucs. Típica a la ratafia de Centelles</i>	VII-X
2				NEPTA (Herba gatera)	<i>Nepeta cataria</i>	4 brots	Antigament conreada. De 0,5-1m. Tija recta amb pèls, fulla ampla, peciolada i dentada. Flor blanca-rosa. Olor "menta" fort <i>Tos, espasmolítica respiratòria, sudoripara, tònic digestiu, carminativa, emmenagoga. "La nepta tot mal repta"</i>	VI-IX
3				TARONGINA	<i>Melissa officinalis</i>	4 brots	Conreada. De 0,3-1m. Fulles ovals amples, peciolades i dentades. Flor petita blanca-groga. Olor llimona-menta. <i>Espasmolític digestiu, emmenagoga, estimulant, alegre l'ànim. Aigua del Carme o de Melissa. "La tarongina l'amor refina"</i>	VI-IX
4				MARIALLUÏSA	<i>Lippia triphylla Kuntze</i>	12 fulles	Tija molt alta, 1-5m. Fulles estretes de 3, peciolades, flor blanca-violàcia en raïms. Aroma de llimona. <i>Digestiva estomacal, carminativa, sedant, febrífuga. Halitosi.</i>	VI-VIII

5				MENTA	<i>Mentha piperita, longuifolia,...</i>	4 brots	De molts tipus, s'hibriden fàcilment. Fulles oposades i estretes, flors en raïms terminals. <i>Digestiva, tònica, refrescant i carminativa-Afrodisíaca.</i> "Menta olorada, noia casada"	VII-X
6				REBENTEROLA (rementerola, rebenderola)-	<i>Satureja calamintha</i>	4 brots	Planta baixa de vores de camins i sotabosc, en zones d'ombra i humides. Fulla típica forma de cor, flor lila corol-la més llarga que calze. Olor orenga/menta. <i>Tònic i estomacal. "Pel mal de panxa"</i>	tardana IX-XI
7				ALFÀBREGA (aufàfrega)	<i>Ocimum basilicum / Ocimum minimum</i>	12 brots petits	Planta baixa, 20-60cm, fulles ovals oposades amples/o petites. Flors blanc-rosa en raïm terminals. <i>Digestiva, carminativa, antisèptica</i> Pesto/Antimosquits. "Per Santa Àgueda, planta l'alfàbrega. Per Santa Margarida ja serà florida"5febrer/20juliol.	VI-IX
8				ORENGA	<i>Origanum vulgare</i>	4 brots petits	Planta de 30-80cm, de tija recta, morada i vellutada. Fulles ovals, oposades i peciolades Flors petites morat o blanc en espiga final <i>Aperitiu, tònic i digestiu, carminatiu. Antisèptic i expectorant.</i> "Si vols que l'amor et prenga, dóna-li un brot d'orenga"	VII-IX
9				POLIOL	<i>Mentha pulegium</i>	8 brots	Menta baixa ,10-50cm. Tija herbàcia, fulles petites oposades i flors violàcies agrupades en glòbuls a les axil·les de les fulles. <i>Tònic digestiu, carminatiu. Repel·lent d'insectes. "Si el ventre et dol, menja sopes amb poliol"</i>	IV-IX
10				CAMAMILLA	<i>Matricaria recutita</i>	5 tiges i botons	Planta de rostolls i marges. 10-50cm. Tiges ramificades amb fulles dividides i primes i flors agrupades en capítols –blanques amb botó groc-.Lleu olor a poma. <i>Antiinflamatòria, espasmolítica, digestiva i tranquil·litzant.</i> Tòpicament conserva color groc del cabell.	V-X
11				DONZELL (absenta, "ajenjo")	<i>Artemisia absinthium</i>	4 brots molt petits	Silvestre, 0'9m alçada màx., tija prima i recta, fulla dividida i gris, més ampla que la broida, inflorescències grogues petites. <u>Molt amargant</u> i olor desagradable. <i>Tònic digestiu i aperitiu. Emmenagog. Vermut. Insecticida. Cucs.</i> "Ruda, orenga, hisop, donzell, tot això és bo per remei"	VII-IX
12				HISOP	<i>Hyssopus officinalis</i>	4 brots	Planta de 20-60cm, tija recta ramificada, fulles petites oposades i alternes. Flors petites blaves agrupades en espigues unilaterals. Olor intens. <i>Estimulant, expectorant -per bronquitis, tos i refredats-, digestiu, aperitiu, carminatiu.</i> "Qui troba hisop i no en cull, té molt orgull".	VII-IX
13				ROMANÍ	<i>Rosmarinus officinalis</i>	4 brots petits	Arbust de tronc llenyós, de fulles estretes dors verd i blanc a sota. Flor blava. Molt aromàtic, olor a encens. <i>Antiespasmòdic, colerètic i colagog, diürètic, antiinflamatori, tònic cardíac, antisèptic.</i> "De flors de romaní i de noies per casar, tot l'any n'hi ha"	Tot l'any
14				FARIGOLA	<i>Thymus vulgaris</i>	4 brots	Matoll de tronc llenyós i recargolat, de fulla petita i blanquinosa a sota, flor blanc-rosa. Creix a garrigues, al solei. Molt aromàtic..	IV-VI

							<i>Digestiu, antisèptic i antibiòtic, cicatritzant, carminatiu, tònic, antiespasmòdic. Mucoses, pell i ulls...</i> "Per la gola, farigola"	
15				SAJOLIDA	<i>Satureja montana</i>	4 brots petits	Planta de 10-40cm, tiges rectes, fulles estretes i oposades. Flors blanques. Olor i gust fort. <i>Digestiva, carminativa, antisèptica, vermífuga.</i> Per cuinar conill i xai. "Herba de les olives"	VIII-IX
16				ESPERNALLAC (santolina, broida femella)	<i>Santolina chamaecyparissus</i>	10 tiges, botonets	Mata baixa, 20-50cm. Tija llenyosa, fulla petita vellutada-blanca", botons florals únics grocs. Olor fort a "camamilla". Gust aspre i amargant. <i>Antiespasmòdic i digestiu, vermífug, antibacterià i antifúngic, expectorant, antiinflamatori i emmenagog.</i>	VI-IX
17				LLOREER	<i>Laurus nobilis</i>	1 fulla	Arbre/arbust. Fins a 15m d'alçada. De fulla coriàcia, lobulada no serrada. <i>Tònic estomacal, estimulant de la gana, carminatiu. Antiinflamatori tòpic : Ciàtiques, dolors musculars.</i>	III-V
18				PI PINYER	<i>Pinus pinea</i>	120 agulles	<i>Expectorant i mucolític. Antisèptic i antiinflamatori</i>	
19				SEMPREVIVA GROGA (Ramell de Sant Ponç, perpètua)	<i>Helichrysum stoechas</i>	8 tiges amb flor	Planta baixa, 10-50cm, en roquetars secs. Tija alta i recta, fulles alternes, simples i estretes, botons grocs agregats a dalt. <i>Antial·lèrgica, antiinflamatòria, febrífuga i antisèptica.</i> Olorosa. "flor de mort" -emprada en rituals funeraris.	VI-IX
20				GINEBRE /CÀDEC	<i>Juniperus communis /Juniperus oxycedrus</i>	16 boletes verdes (no madures)	Arbust ,0,5-5m/1-10m. Fulles estretes i punxegudes-dors amb 1 o 2 ratlles blanques i dors verd segons l'espècie. Els fruits tarden 2 anys a madurar, de color blau/rogenc . <i>Diürètic i sudorífic, antiinflamatori, antireumàtic i antibiòtic.</i> Licor-ginebra-. Aromatitzar carns.	III-V / IV-V
21				SAÜQUER (SAÜC, SUQUER, SABUC)	<i>Sambucus nigra</i>	2 flors	Arbre arbustiu caduc. 2-10m. Fulles oposades compostes marges serrats. Flors blanques de 5 pètals, en inflorescències com plats. Molt aromàtiques. Fruits: baies negres comestibles. <i>Diürètic i sudorífic, antiinflamatori, anticatarral i mucolític.</i> Essència. Flors comestibles. Vinagre i cava de saüc. "No siguis ruc: per les sangs pren el saüc" .	II-VI
22				GOSSOS (Conillets, gatets...)	<i>Antirrhinum majus</i>	20 flors	Planta que creix en roquissers, 0,4-1,2m. Flors de diferents colors.- rosa-violeta-. <i>Antiinflamatòria, antimicrobiana i insecticida. Conté mucilags.</i>	IV-X
23				TIL·LA	<i>Tilia sp</i>	20 flors	Arbre caducifoli. Flors blanques petites en grup de 3-5 que pengen d'un peduncle llarg que neix vora les fulles. <i>Sudorífic, calmant de la tos, tranquil·litzant, diürètic, espasmolític.</i>	VI-VII
24				PERICÓ (flor de Sant Joan, herba de cop)	<i>Hypericum perforatum</i>	20 flors	Herba que creix en marges i prades amb sol, 0,2-0,6m, flors de 5 pètals grocs i molts estams. <i>Antiinflamatori- Oli de cop-, antidepressiu i digestiu. Ull amb la fotosensibilització. "Qui te oli de pericó no cal metge ni doctor"</i>	IV-X
25				GALLERET	<i>Papaver rhoeas</i>	4 pètals	Planta que creix en sembrats i marges. 0,2-0,6m, flor vermella.	III-VIII

				(Rosella, pipiripip)			<i>Tranquil·litzant i sedant, contra la tos.</i>	
26				MALVA	<i>Malva sylvestris</i>	8 flors	Planta 0,2-1,2m d'alçada, de fulles palmades, pecíol llarg i marge dentat. Flor de 5 pètals, violeta amb nervis de color fosc. <i>Antiinflamatòria, calma la tos, té mucíl·lag: suavitza pell i mucoses.</i> "Malva, sàlvia i valeriana de tot mals sana"	III-X
27				LLIMONA	<i>Citrus limon</i>	Pell de mitja llimona		
28				CAFÈ	<i>Coffea arabica</i>	1 cullereta petita		
29				NOU MOSCADA	<i>Myristica fragrans</i>	1 nou trencada		
30				COMÍ	<i>Cuminum cyminum</i>	1 cullereta petita		
31				CLAU/CLAVELL	<i>Syzygium aromaticum</i>	4 unitats		
32				CANYELLA	<i>Cinnamomum verum</i>	2 troncs de 4 dits		
33				NOUS TENDRES	<i>Juglans regia</i>	16 fruits		

*font: Flora catalana.net

ELABORACIÓ:

1. Poseu tots els ingredients dins del recipient.
2. Deixeu-ho 40 dies a sol i serena. Tapat.
3. Xarboteu-ho sovint. (2 o 3 cops a la setmana)
4. Al cap d'aquests 40 dies, filtreu-ho amb un drap de cotó.
5. Buidar el recipient de les herbes i les restes orgàniques. (Passar-hi aigua, ben aclarit)
6. Fer el xarop, un cop fred el posem al recipient. (1,2 litres)
7. Afegir la base de maceració. (2,5 litres)
8. Obtenim aproximadament uns 3,7 litres de ratafia d'uns 30°. (En realitat serà uns 2 o 3 graus menys, ja que es perd graus en tot el procés de manipulació).
9. Deixeu-ho reposar en un lloc fresc, poca llum i tapat amb un tap de suro. Quan més temps millor. Als dos anys estarà al punt òptim. De totes maneres aquest Nadal la ratafia ja serà prou bona.

